

עלון המשק

גבעת חיים
הקיבוץ המאוחד

ל' בניסן תשכ"ט
18. 4. 1969

ס י ם

בלילה בעוצמי אח עיני ראיחי עלה.
רק עלה - וידעחי כי טוב.
הנהרות הולכים אל הים והים איננו מלא.
ולכן ידעחי כי טוב.

אי בזה על קברי מחי דשא רך עולה
דשא רך וירוק רענן ורטוב.
ודמם זרם אל הים והים איננו מלא.
אלהי הבורא העולמות, המצמיח אילן ועלה,
אלהי, האמנם זה טוב?

דמיחי שהזמן עמד מלכת,
שעוד עומדים כאז בבלובם
עצי הפוח, או בני שלכת
פורשים כאז אח שטיח זהבם.

כמו לא נחרב עלינו עולמנו,
כמו לא נדע אח כל אשר נדע,
כמו עוד עומד ביהנו ומקומנו
שלחן לבן ערוך לסעודה.

הכל, הכל אשר אהבנו פעם
חולף בחור עיניך הלחות.
אל חסחכל בי כך, כי אין שום טעם
לזכור, מה שקוראים, הנשכחות.

הנשכחות שאי-אפשר לשכוח,
האבדות שאין להן מפלט.

אל השקט הזה יתפרץ
קול העולמות האבודים.
יום כי יפתני לחנומות,
לילה יעידני מחלום.

המלאך בוכה על בני ביחי,
דמעותיו נוטפות על חלוני,
ומחי לא קמו לחחיה.

אין שופר קורא בדומיה,
אין צללים בשחור העלטה,
אין מפלט מבכי המלאכים.

המתים לא קמו לחחיה.

לאה גולדברג

הלכתי משם ולא שבתי,
אף לא רציחי לשוב.
עברי אשר לא אהבתי
שׁוֹב נהיה עברי האהוב,
בעולם אשר עזבתי,
בשלגים, בקמילה, בבלוה.

בדמעת זכרונות זורחת
המולדת האפורה -
שממך העיר הנידחת,
שבתה של מרה שחורה,
כל אשר הקיפני כפחד
בלילות בהיותי נערה.
בדמעת זכרונות זורחת
אבדה שאין לה תמורה.

הלכתי לארץ אחרת,
הרוחות מחו עקבותי,
היום בנושה מסותרת
איחל לתחית מחי.
הלכתי גאה וכך פרח
דמי ישמע תפילותי?

מתוך "בברית", עלון ידיעות של ברית התנועה הקבוצית, ינואר 1969

(מז התאריך הנ"ל יובן, שהוא מונח אצלנו כבר הרבה זמן; לא הספקנו להעתיק ממנו, ואכן יש בו הרבה "מידע" מעניין)

לקידום הקליטה בקבוצים.

כפגישה של נציגי ה"ברית" עם משרד הקליטה והסוכנות דובר על השואת תנאי הקליטה בקבוצים לאלה שבעיר. ב-4 השנים האחרונות נקלטו 8% מהעליה בקבוצים; לכן, לפי אומדן דומה, יידרשו לשנה הקרובה 1400 יחידות דיור לעולה במשקים. יחידות אלה יעמדו באופן בלעדי לרשות קליטה, לפי שכירות או החזר הון של לא יותר מ-50% בחודש.

במכתב מפורט לבן-אהרון מסכם הח' צבי זקצר מאשדות-יעקב איחוד ("שלחן העליה" של הסתדרות "הכרנים") את חכניות העליה והקליטה מארה"ב. "לקבוץ כח משיכה משלו, בעיקר בין הרציניים והחושבים שבקרב בני הנוער, כתנאי שהוא יופיע כגורם עצמאי". הוא מפרט חכניות שונות כגון חכניות קיץ בגילאי 16-17 תוך שיכון בחברת הילדים, מחנות קיץ לילדים צעירים יותר, אולפן בקבוץ לאלה המחפדים ללמוד באוניברסיטה בישראל... המחזור הבא של "קיץ בקבוץ" יקיף 600 בני נוער בגילים 18-25 ל-8 שבועות עבודה, ועוד ועוד.

חכנון ישרבי הגולן ע"י המחלקה להתישבות של הסוכנות

מדובר בפרספקטיבה על 145000 ד' ראויים לעיבוד (לעומת 45000 כיום) ו-22 ישובים - כתנאי שיימצאו מקורות מיס. כ'א מ-10 הישובים הקיימים יקבל 500 ד' באיזור בטיחה ע"י הכנות לעיבוד.

איגוד התעשייה הקבוצית

מדובר על תקציב האיגוד, פיתוח, הדרכה, הכשרת חברים לתעשייה פלסטית בארה"ב. "הח' נתחם שריג ביקש שהברית תקיים בירורים יסודיים על מגמתה, דרכה ואופיה של התעשייה הקבוצית".

ככל התעשייה הישראלית, נחבעת גם התעשייה הקבוצית לעזור לטכניון בפיתוח המחקר השימושי - והדברים הובאו ל"ברית" ע"י פניה של רב-אלוף יעקב דורי.

שיתוף עם מדעני ארה"ב בשטח מדעי ההתנהגות

הגיעו ארצה שני פרופסורים מארה"ב ע"מ לעבוד עם מכוני המחקר של התנועות הקבוציות. בישיבה חגיגית של מזכירות ה"ברית" עם האורחים אמר פרופ' פרנץ מאוניב' "אז ארבור": "מדעי ההתנהגות הם צעירים וימיהם בערך כימי מדינת ישראל. רק עשרות ספורות של שנים נרכש נסיון במדעים אלה וכבר ניכרת השפעתם הרבה בתעשייה, בעסקים, במנהל ציבורי, בסעד ואפילו בשטח היעוץ המשפחתי. מדעי ההתנהגות הם צעירים כמו מדעי החלל, אך לטווח ארוך יתכן שהיה להם ערך רב יותר לאדם... פתרונות שיימצאו פה תהיה השלכה על פשרון בעיות חברתיות בעולם כולו... הוראה ולימוד הן פעולות גרמלין ועל כן הדרכת אנשי הקבוץ תהיה בה גם לימוד למומחים מארה"ב... בקבוץ ישנה תופעה מיוחדת - הרוטציה. בארה"ב, עם העלאה בדרגה, יוצא אדם מתוך הקבוצה החברתית..."

"הקבוץ צריך ללמוד כיצד לדעת תהליכים עולמיים בלי לאבד את עצמותו ואת יחודו. כו חייב הוא ללמוד את החקשורת ההמונית, לא מבחינה טכנית אלא כשאלה אנושית".

חברי מזכירות ה"ברית" ומחלקות המחקר שלו העלו בפני האורחים בעיות המחייבות פתרון עם התפתחותו של הקבוץ, הזדקנותו, עם שילוב הדורות המחולל בו, עם התיעוש ועם הצרכים החדשים שהנינו הקבוצי חייב לענות עליהם.

פגישה עם ועדות עלית הנוער של 3 התנועות

דובר על הירידה במספר חברות הנוער. מאידך, מסתמנת עכשיו עליה ברמתם של המועמדים, וגם נכונות מחודשת מן המשקים לקלוט, הן מסיבות מעשיות כגון בצע עבודות והשלמת כיתוח חסרות, והן מסיבות תנועתיות. כן הודגש הצורך לא להסתפק בחינוך ללמידה ולעבודה, אלא להדגיש את הצד החברתי-רעיוני. כן דובר על הכשרת מדריכים וענפים שיכוון.

"החברה להפקת סרטים וחכניות טלוויזיה מגלה סימני חיים"

תפקידה "... להביא את נושא הקומונה בפני הציבור הרחב הן באמצעות הטלוויזיה ובאמצעות סרטים דוקומנטריים... הכוונה היא לעבוד על בסיס היוזמה..."

בשנה הראשונה מתכוונים להוציא, אחת לחודש או לחודשיים, ירחון, חלקו הגדול - נושאים קבוציים שונים, חלקו האחר - נושאים אקטואליים. כן מתכוונים לבצע מספר עבודות לפי הזמנת קבוצים ושתי חכניות חודשיות לטלוויזיה. מנהל ההסברה הזמין מספר סרטים לצרכיו על נושאים הקשורים בקבוץ.

יצונו קורס לאנשי קבוצים המחפדים במקצועות השונים הקשורים בהסרטה, וינהל מ'מ עם חברת הפקה, שיתנו לחברינו אפשרות להחאמן בעבודה מעשית.

ב "ברית" (המשך)

פעולה חרבותית לחיילי מוצבים

התברר שיש קבוצים, בעיקר בין אלה הקרובים לגבול, המקיימים קשר עם חיילי המוצבים ואף עוזרים להם לקיים פעילות חרבותית. נערכה רשימה ראשונה של חברי קבוצים המוכנים לקיים פעילות במוצבים.

צוותא של סטודנטים חברי קבוצים

כיום רשומים כ-150 סטודנטים חברי קבוצים הלומדים בירושלים. השנה נעשה נסיון לארגן אותם לפעילות שונה... דובר על ריכוז מגורי הסטודנטים, אך עדין לא נשאו צעדים למימוש הדבר.

מ ז ל ט ו ב
ל י ע ל ו ג ד ע ו ן
ונשואיהם

ברכה לבניוח ל ל א א ה ו ע מ נ ו א ל,
למשפחה פלד - ולקרובנו החדש - יודינו
הותיק - ס ב א ד ו ד כ ה ן

מתקיים חוג דו' שבועי על בעיות הקבוץ: הסטודנטי בקבוץ, אקדמאים בקבוץ, מבנה הקבוץ. היחה פניה לתנועות הנוער בהצעה לעזור להן, אך מדריכי התנועה טרם הציגו הצעות קונקרטיות. סטודנטים אחדים התנדבו להרצות ולהשתתף בסיחה בנח'ל קליה. ... ייתבע כל סטודנט חבר קבוץ להתנדב לערב אחד של פעילות בשבוע.

עלון ה"ברית", המסחרע על 11 עמודים, נמצא בפועדון וכדאי לעיין בו.

XXXXXXXXXXXX

עלון מס' 3 של דפים לחייל ולמגויס

הופיע לקראת פסח וכחוב ביד (!) - משמע שאפילו רעיה היחה עסוקה ולא יכלה להדפיס, "המקשרת לא ויחרה. כל הכבוד!

ממנו אנו למדים כי "אנחנו שומרים על קשרים לא רק עם המגויסים אלא גם עם צאצאיהם. הפעם בחבילה יצא כל זאטוט מחנה קטנה - וכן בכל פסח וימי הולדת ושאר ימי שמחה."

כן אנו מוצאים שם רשימה המגויסים בשנה שלישית ואחרים הנמצאים מחוץ למשך שלא באופן קבוע ומגודר, והם:

שנה שלישית

צבי מדר (בן יחיאל)	חוקק
עחליה ועומר	(
צביה וזכריה	(
משה קלמנובסקי	(
עקיבא יוגב	
עדנה שרגאי	
איתן קליש	
אהרון זמיר	
ברכה קליין	(
אביבה נחום	(
דוד ורודולפר	(

עוד מחוץ למשך

דליה דדן קרן	כית-גוברין
ניצה ובנרדיק	כפר-מסדיק
דינה ואלכס	קבוץ גולן
לאה ושלום	כברי
אסנת ורמי	כברי
שרה ואברהם	מנרה
אסתר ומנטי	גלארון
נירית וקובי	עינת
ישראל נהרי	(
צביה זלצקי	אילוח

ועוד בעלי "הנתינת הכפולה"

ששנה ודוד שרגאי	רמח-יוחנן
יעל ויצחק כהן	מלכיה
שרה וגבי גבריאל	גבעה-ברנר
דליה דור	גדול
יוסי קלמנובסקי	אייל

בבי'ח "גת"

(לפי דף אינפורמציה לעובדי גת, 16.3)

לא נביא כאן את המספרים של כמויות פרי-הם מיושנים ונחכה לסיכום העונה הקרוב. אבל מענין לדעת ש"גת" עיבדה השנה עד 400 טון ביממה. בחקופה מסוימת היה עודף אספקה לעומת המגיע לנו והגבילו אותנו בקבלת פרי - אם כי היו ימים שחתי אריזה היו סחומים מבררה. בסך הכל התעשייה תקבל השנה פחות פרי מאשחקד.

יש הזמנות רבות לרכז קפוא באריזות קטנות לצרכן, ורק למלוי דרושה 75 משמרות.

יצור הבסיסים הינו פי שנים מלפני שנה. בסיסים אלה מעובדים אחרי עונת הסחיטה למשקאות ולחוצרה מוגמרת אחרת "מלוי חכניה ייצור זו מחייבת אוהנו לעבוד במשך כל הקיץ יום-יום בשתי משמרות".

"בוטנים: השנה היה לנו מו'מ ארוך ומיגע עם המועצה לשיווק בוטנים בענין אספקת הבוטנים ומחירים. בסיכום מכרנו לנו 100 טון בוטנים בשני גדלים במחירים העולים ב-1000 לטון בממוצע על מחירי העונה שעברה. הגורם העיקרי לעליה מחירים כזו הוא צמצום היבול שנגרם עקב צמצום השחטים ויבולים נמוכים.

היות והכמות שקבלנו מהמועצה לא מספיקה לנו, עשינו שוב נסיון של יבוא. התקשרנו על כמות של 100 טון, מהם 60 טון עומדים להגיע בימים הקרובים. אנו תקוה שנוכל להתגבר השנה על הקשיים באספקת בוטנים ע'י המלאי שהיה ברשותנו ובעזרת יבוא נוסף באם יהיה צורך בכך.

בינתיים עובדים בבוטניה בעיקר על הזמנות יצוא. קבלנו הזמנה גדולה לשקדים ואגוזים מעורבים עבור התערוכה בבואנוס-אירס. המכירה לשוק המקומי בכל האריזות מוגברת עתה, לקראת החגים הקרובים."

XXXXXXXXXXXX

סכום עבודה חצי שנה - תשכ"ט
בהשוואה לתכנית ולשנים תשכ"ח - תשכ"ז

ת צ ו %	ת ש כ" ה		ת ש כ" ה		בצוע לעומת ת ש כ" ה		ת ש כ" ה		ת צ ו %	ב צ ו %	ת צ ו %
	י"ע	%	י"ע	%	י"ע	%	י"ע	%			
	460		569		20		740		720		כרתה
	473		385		245		400		155		שלהין
	1154		1684		447		2130		1683		ורדים
	626		609		137		640		503		בננות
	1642		1953		476		1830		1354		מטעים
	3200		2877		453		3420		2967		פרדס
	1740		1357		14	198	1540		1733		הודפים-ברווזים
	1842		1734		14		1780		1766		רפת
15.9	11137	15.7	11168	15.9	1594	16.9	12480	14.8	10886		סה"כ הקלאזה
	176		584		11		6840		11		דיוק
	6847		6422		740		3710		7580		גה
	3244		3764		332		10550		3378		חבתניה
14.7	10267	15.1	10770	14.2	419	14.2	10550	14.9	10969		סה"כ מפעלים
	1817		1695		203		1820		2023		עבודות חוץ
	1081		1157		57		1220		1163		קואופרטיב
	1224		1289		7		1220		1213		גרנות
5.9	4122	5.8	4141	5.8	139	5.8	4260	6.0	4399		סה"כ עבודות חוץ
5.8	4046	4.9	3476	4.6	135	4.6	3414	4.9	3549		בת"י מלאכה
4.8	3377	4.4	3165	4.9	359	4.9	3640	4.5	3281		כלליות
47.1	32948	45.9	32720	46.4	1256	46.4	54340	45.1	53084		סה"כ עבודה בתמורה
	1761		2249		261		2160		2421		הכשרות
	2446		2698		494		2470		2964		פעולה ציבורית
16.0	11234	15.1	10739	15.2	307	15.2	11301	15.0	10994		שרות למבוגרים
16.1	11291	15.4	11003	15.4	423	15.4	11394	14.9	10371		שרות לילדים
14.8	10342	16.7	11927	16.8	591	16.8	12390	17.7	12981		לא עבודה
52.9	37074	54.1	38616	53.6	616	53.6	39715	54.9	40331		סה"כ עבודה לא בתמורה
100.0	70022	100.0	71336	100.0	640	100.0	74055	100.0	73415		סה"כ עבודה לא בתמורה

ה ע ר ו ת ל ס י כ ו מ י ע ב ו ר ד ה ח צ י - ש נ ת י י מ , ת ש כ ' ט

ענפי הקלאות. הירידה הגדולה במספר ימי העבודה המושקעים נובעת מכמה גורמים:

- (א) הערכה לא נכונה של הצרכים של עבודה בכמה ענפים
- (ב) עליה בולטת בפיריון ויעילות בצוע - וזה בעיקר בענפי השליחין ובפרנס ירידה ניכרת במספר הפרחים לדונם בורדים לעומת התכנית - ועקב זה פחות ימי עבודה במטע - בעיקר איחור בבצוע חלק גדול מהטיפולים הירוקים ועבודות אביב אחרות, וכן הגדלת פיריון העבודה בחלק מהעבודות.

בברזיה - העליה בימי עבודה הינה פחות או יותר מקבילה לעליה בחמורה.

מפעלים - בגן יש עליה יפה של כ-750 י'ע לעומת התכנית ומעל 1000 י'ע לעומת השכ"ח. חלק מעליה זו איננה מעבודת חברים אלא עבודה נוער, זמניים וכו' שגח החלה להיות גורם חשוב בעבודתם.

בחבתניה - הירידה הינה חוצאה של עליה בפיריון העבודה.

עבודות חוץ. מסתמנת יציבות ב"גרנות" ובקואופרטיב. יש עליה בימי העבודה בעבודות חוץ שונות - יש לזכור כי חלק גדול מעבודות אלה הינן בשכר נמוך יחסית. יתכן כי ישנה כאן מגמת החפתחות שבעתיד נצטרך להתמודד איתה בצורה רצינית יותר.

כלליות. יש יציבות. ההפרש של 400 י'ע לעומת התכניות נובע מהגזמה בתכנית. הסעיף כולל את הטיפול הזמניים, אולפן וכד'

העליה הגדולה ביותר הינה בסקטור של הכשרות ופעילות ציבורית. באיזו מידה עליה זאת הינה מוצדקת והאם היא כולה לטובת - על כך חלוקת הדעות.

בענפי השרות יש יציבות מוחלטת הנובעת בעיקר מכך שענפים אלה ברובם עובדים לפי חקנים, ובמידה ואלה אינם משחנים, לא משחנה גם הסך הכל בסקטורים אלה.

לא עבודה - יש עליה קטנה במספר בגלל רבוי המחלות בחורף ועליה בשעות הגיל הנלקחים ע"י החברים.

ס ו ל ל

נשארו לנו לקסיף עוד 500 מיכלי ו ל נ ס י ה , שיש לקטוף אותם עד 5 במאי. בשבת, 18.4 ג י ר ס מ ש פ ח ו ת ל פ ר ד ס מ ה ד ר י ן . החל משעה 6 בנרקודעד 11 חצא מכוניה כל שעה להוציא ולהחזיר את המתנדבים. ח ב ר י מ , ח י י ל י מ , י ל ד י מ ו א ו ר ה י מ - מ ו ז מ נ י מ

ל י ו מ ה ש ו א ה 1969

הינה והשואה הינה "מוסד" קבוע בתולדות עמנו והחודעה היהודית של רבים מאחננו עוקבת אחרי מאורעות הרבה יותר קדומים ממה שבדרך כלל מזכירים ביום השואה, כדאי אולי להזכיר כי אנו כעת בדיוק 620 שנה אחרי מרד גטו פרנקפורט על נהר מיין - מאורע עתיק ומעניין מאד.

קהילת פרנקפורט הייתה אז, בשנת 1349, עיר ואם בישראל. בניגוד לקהילות בעמק הרהנוס שמזמן עבר עליהן כוס התרעלה המרה של הרג וחורבן, החזיקה קהילת פרנקפורט מעמד. היא הצליחה לבצר את מעמדה ע"י משא ומתן מוצלח עם הקיסרים שהוכתרו בעיר זאת, ועם מועצת העיר.

אבל ממזרח תיפתח הרעה. קיסר קרל ה-4, האיש שבנה את פראג הזהובה, המציא שיטה חדשה של "טיפול" ביהודים: הוא מכר אותם לכל דורש, בכסף רב. כך הוא מכר את יהודי פרנקפורט למועצת העיר. "מכירה" כזאת הייתה בדרך כלל אות לחורבן. אמנם אזרחי פרנקפורט המכובדים הבטיחו לשמור על היהודים שלהם ועמדו ב"קשר ידידותי" עם ראשי הקהילה. אבל לכל הפחות חלק מהם חשב בלבד אחרת. רק שבועיים עברו מאז שנחתם חוזה המכירה, והנה הגיעה לעיר ממזרח "המאה השחורה" של הימים ההם, שאז נקראו "פלגלנטים".

היהודים התכוננו והתכצרו, אבל לשוא. הפורעים נכנסו, חלק מאזרחי העיר אמנם חש לעזרת היהודים, והנה בקרב הראשון ניצחו היהודים (!) במחיר של הרבה קרבנות. אבל ליהודים החבור סיבם הבוגדני של בני בריהם הפרנקפורטים. אז החליט דוקא ראש ה"חסידיים" - הייתה חסידות גרמנית הרבה לפני הבעש"ט - שהגיע הזמן לפעולה נועזת. הקהילה דאגה מזמן לנשק. בעזרת מיני פצצות שנורו מ"בית החסידים" הציחו היהודים את עיריית פרנקפורט ואת הכניסיה הגדולה. כשכלו כל החצים - הציחה הקהילה, בראשות הרבנים, את עצמה ונשרפה - השם ינקום דמם! מעטים נמלטו בחשכת הלילה והגיעו ל'צ'יה, בפרנקפורט לא נשאר אף יהודי אחד בחיים.

בזמן האחרון נמצאו חשמישים מזמן הגטו הראשון בפרנקפורט, ביניהם להפסח החופרים - פצצה גדולה.

ראובן קליש

לפי ספר "תולדות יהודי פרנקפורט דמיין" מאת קרקאור. xxxxxxxx